

STYRELSEN

PROTOKOLL 4/2023

Sammanträdestid:

28.04.2023 kl. 10.00 – 12.20

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Ordinarie:

Wille Valve	ordförande till kl. 11.40 under § 35
Anna Holmström	vice ordförande, ordförande § 35, § 36 och § 37
Runa-Lisa Jansson	ledamot
Cita Nylund	ledamot
Jan Salmén	ledamot
Ulf Weman	ledamot

Övriga närvarande:

Jun Nagamori	t.f. chefsöverläkare
Ulrika Österlund	ekonomichef
Terese Åsgård	personalchef
Sandra Rasmussen	verksamhetsstrateg
Pia Hollsten-Friman	vårdchef
Annette Holmberg-Jansson	minister till kl. 11.40 under § 35

Föredragande:

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Protokollföreläsare:

administratör, Anita Husell-Karlström

Protokolljustering:

Mariehamn 28.04.2023

Ordförande:

Wille Valve § 30 - § 35

Anna Holmström § 35 - § 37

Föredragande:

Jeanette Pajunen

Protokolljusterare:

Jan Salmén

STYRELSEN

Sammanträdestid: Fredagen den 28.04.2023 kl. 10.00

Sammanträdesplats: Konferensrum 1-2

Paragraf	Ärenden
§ 30	Sammankallande och beslutsförhet
§ 31	Justering av protokoll
§ 32	Föredragningslistans godkännande
§ 33	Förlängning av tjänstupphandlingskontrakt för luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet
§ 34	Landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen, uppföljning av tidigare revisioner
§ 35	ÅHS verksamhetsberättelse 2022 inklusive bokslut, verksamhetsstatistik och personalberättelse
§ 36	Process för budget och verksamhetsplan 2024
§ 37	Delgivningar

Ordförande Wille Valve

Enligt uppdrag 24.4.2023:

Anita Husell-Karlström
administratör

SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 30 FÖRSLAG: Sammanträdet förklaras lagligen sammankallat och beslutfört.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

JUSTERING AV PROTOKOLL

§ 31 FÖRSLAG: Protokoll förklaras justerat när det har undertecknats av mötets ordförande och en på mötet utsedd protokolljusterare samt kontrasierats av föredragande. Föreslås Jan Salmén.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

FÖREDRAGNINGSLISTANS GODKÄNNANDE

§ 32 FÖRSLAG: Beslutar att föredragningslistan godkänns.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 33

**FÖRLÄNGNING AV TJÄNSTUPPHANDLINGSKONTRAKT FÖR LUFTBUREN
PATIENTTRANSPORT- OCH RÄDDNINGSVERSAMHET**

Beredare: t.f. chefsöverläkare Jun Nagamori

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

29.06.2018 tecknade Ålands hälso- och sjukvård ett tjänsteupphandlingskontrakt för luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet med Babcock Scandinavian AirAmbulance Ab. Avtalet tecknades för fem år med början 01.02.2019 (01.02.2019–1.01.2024) med möjlighet till option om förlängning av kontraktet under oförändrade villkor med 24 månader (01.02.2024–31.01.2026) + 24 månader (01.02.2026–31.01.2028). Vid avtalsförlängning gäller de villkor som finns i det ursprungliga avtalet och prisbilden kommer inte att förändras annat än via avtalsenliga årliga prisjusteringar enligt konsumentprisindex. Enligt avtal ska Ålands hälso- och sjukvård tre månader före avtalets upphörande meddela leverantören skriftligt om att man önskar utnyttja option om förlängning.

FÖRSLAG: Ledningsgruppen beslutar föreslå inför styrelsen att Ålands hälso- och sjukvård beslutar utnyttja option om förlängning av tjänsteupphandlingskontrakt för luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet för tiden 01.02.2024–01.01.2026 med Babcock Scandinavian AirAmbulance Ab.

Motivering: Verksamheten har fungerat tillfredsställande.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 34 LANDSKAPSREVISIONENS BERÄTTELSE ÖVER EFFEKTIVITETSREVISIONEN, UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Effektivitetsrevisionen har till syfte att bedöma om budgetmedlen har använts i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att landskapet med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser.

2021 och 2022 gjordes inga effektivitetsrevisioner på ÅHS.

UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER

Nedan beskrivs de olika revisionerna och de rekommenderade åtgärderna som framgår ur dem. I kursiv stil framgår ÅHS svar. Tidigare avslutade ärenden än 2022 framgår ej i denna beredning. Viss fördröjning finns fortfarande i åtgärder pga covidpandemin.

1.Effektivitetsrevision – riskhanteringen vid ÅHS stödfunktioner och dess koppling till den interna kontrollen 2020

Rekommendation - att ÅHS kartlägger och dokumenterar processerna inom den interna kontrollen och uppdaterar processerna så att kontrollåtgärderna täcker de identifierade riskerna.

Rekommendation - att ÅHS arbetar med att identifiera riskansvariga inom hela organisationen

Rekommendation - att ÅHS upprättar allmänna direktiv eller policys gällande riskhantering och intern kontroll samt arbetar för att säkerställa att dessa efterföljs i praktiken.

ÅHS planerade åtgärder: Ledningsgruppen avser att frigöra resurs och påbörja arbete med detta under 2022.

- *En plan finns att en intern riskmodul och process (för administrativa risker) skall byggas i Hypergene, arbetet har ej påbörjats då pandemin har givit fortsatt ökad arbetsbörda under året.*
- *En uppbyggnad av uppföljning av effektivitetsrevisionerna digitalt i Hypergene är påbörjad.*

Rekommendation - att ledningen vid ÅHS tar ställning till hur rapporteringen av riskhantering och intern kontroll ska ske inom organisationen. På sikt rekommenderas att man kopplar de identifierade riskerna till verksamhetsmål.

ÅHS planerade åtgärder: Riskhantering och intern kontroll tas in som ett prioriterat uppföljningsområde på ledningsgruppens möten.

- *Detta följer efter föregående punkt.*

§ 34

**LANDSKAPSREVISIONENS BERÄTTELSE ÖVER EFFEKTIVITETSREVISIONEN,
UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER (forts)**

Rekommendation löneavdelningen - att man försöker åtgärda de identifierade svagheter i samband med bytet av lönesystem. Det vore även fördelaktigt om man efter systembytet satsar på att dokumentera de interna processerna. Riskkartläggningar är ett viktigt verktyg i den interna kontrollen och rekommenderar att man i framtiden använder sig av strukturerade riskkartläggningar inom löneadministrationen.

ÅHS planerade åtgärder: Målsättningen är de svagheter som revisionen tidigare påtalat långt ut åtgärdas i samband med byte av personal- och löneadministrativt system. I samband med ibruktagandet av det nya systemet har ÅHS erhållit detaljerade systemadministrativa manualer gällande lönebehandling och personaladministration. Därutöver har interna anvisningar utarbetats. Dessa manualer och anvisningar utgör tillsammans en god grund för arbetet med att dokumentera de interna processerna. Det finns behov av ökad kunskap inom området intern kontroll och riskkartläggning för att både öka medvetenheten om dess betydelse inom löne- och personaladministrationen. Utbildning behöver planeras och genomföras. Därtill behöver det även finnas utrymme för att avsätta tillräckligt med tid för arbete med att dokumentera processer och skapa en struktur för ett kontinuerligt arbete med intern kontroll och riskkartläggning. Högst troligt kommer det att finnas behov av en projektanställd resurs.

- *Delvis åtgärdat. Utbildning i intern kontroll i löneprocessen genomfördes i maj 2022. Extra resurser för dokumentation av processer behövs.*

2.Effektivitetsrevision – schemaläggning och utnyttjande av personalresurser 2020

Rekommendation - Schemaläggningen i sin nuvarande form är för statisk, eftersom den inte beaktar det aktuella vårdbehovet på de olika avdelningarna. Vi skulle vilja se att vårdbehovet fås med i processen på ett naturligt sätt. Vi tror att ett system för mätning av vårdtyngden skulle kunna leda till en effektivare användning av personalresurser. Ett system för mätning av vårdtyngden möjliggör att vårdbehovet beaktas på ett mer objektivt sätt då man bedömer behovet av kompetent personal.

ÅHS planerade åtgärder: Titania är uteslutande ett personaladministrativt digitalt verktyg för arbetstidsplanering och den arbetstidsredovisning som krävs för utbetalning av kollektivavtalsenliga arbetstidsersättningar. Programmet är anpassat till gällande arbetstidslagstiftning och landskapets tjänstekollektivavtal om arbetstider. Programmet fyller en viktig grundläggande funktion men saknar automatik för personalresursering utgående från vårdtyngdsbehov m.m. I samband med införandet av ett nytt vårdinformationssystem (VIS) planeras att införa ett system för vårdtyngdsmätning, vilket kommer att utredas under tiden fram tills VIS införs. Det finns en tidigare utredning som kommer att uppdateras och kompletteras.

Rekommendation - nuvarande program för schemaläggning och resursplanering, Titania, beaktar inte det aktuella vårdbehovet utan innehåller endast de grunduppgifter om resursbehovet som har lagts in. Vi tycker att det vore värt för ÅHS att fundera på andra resurseringsprogram.

§ 34 LANDSKAPSREVISIONENS BERÄTTELSE ÖVER EFFEKTIVITETSREVISIONEN, UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER (forts)

ÅHS planerade åtgärder: Ett nytt resurseringsprogram måste vara svenskspråkigt och beakta såväl åländsk som finländsk arbetstidslagstiftning och landskapets tjänstekollektivavtal. Upphandling av nytt kombinerat arbetstidsplanerings- och resurseringsprogram kräver ett skilt projekt med tillräckliga resurser med kompetens inom vårdarbete/-planering och tjänstemannalagstiftning och kollektivavtal.

Rekommendation - processen för schemaläggning och resursplanering innehåller få funktioner som ger de ansvariga stöd i beslutsfattandet. Sådana funktioner kunde till exempel vara skriftliga interna direktiv gällande resursplanering och schemaläggning eller på förhand bestämda kriterier för när extra personal ska tas in till ett skift. Vi rekommenderar att ÅHS arbetar med att få in objektiva kriterier i processerna, samt att man sedan utvärderar dessa kriterier kontinuerligt.

ÅHS planerade åtgärder: Införandet av ett system för vårdtyngdsmätning kommer att till vissa delar göra det möjligt att utvärdera resursfördelningen över tid. Att ha gemensamma interna direktiv för resursplanering, schemaläggning och kriterier för när extra personal ska tas in är svårt att genomföra eftersom verksamheterna är av varierande natur och beläggningen och vårdtyngden varierar under dygnet. Det viktigaste är att diskutera dessa kriterier kontinuerligt inom klinikledningarna i stället för att täcka in alla alternativ i ett dokument.

3.Effektivitetsrevision av bokslutsprocessen inom ÅHS 2019

Rekommendation - upprättande av en finansieringsanalys och noter i enlighet med bokföringsförordningen. Detta skulle förbättra givande av en rättvisande bild av ÅHS verksamhet.

ÅHS planerade åtgärder: Gällande finansieringsanalysen bör bokföringen av underskottet utredas först.

- *Finansieringsanalys och förändrad redovisning av underskott är åtgärdat i bokslut 2022*

4.Effektivitetsrevision av ekonomi- och löneprocesser inom ÅHS 2019

Rekommendation - centralisering av faktureringsrutinen till ekonomikontoret, samt att man kunde utreda huruvida faktureringsmaterialet kunde sändas vidare för postning elektroniskt.

ÅHS planerade åtgärder: Kartläggning av processer och system gällande faktureringen har utförts under 2020 iom VIS projektet. Kartläggningen har hittills fyllt syftet att ta fram grundkrav för VIS systemet men bör kartläggas mer specifikt för att ge ordentlig grund för åtgärder och införande av nya rutiner och implementering av förnyat faktureringsssystem.

- *Kartläggning gjord och kravställning av nytt vårdinformationssystem pågår*

§ 34 **LANDSKAPSREVISIONENS BERÄTTELSE ÖVER EFFEKTIVITETSREVISIONEN,
UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER (forts)**

Rekommendation – nedtecknad process för att säkerställa att samtliga besök och kostnader gällande fullkostnader faktureras.

ÅHS planerade åtgärder: Se ovanstående kommentar

- *Pågår enligt ovan*
-

Rekommendation - Avstämningsrutiner bör utvecklas och man bör vara medveten om alla balanskontons innehåll.

ÅHS planerade åtgärder:

En avstämningsrutin på årsnivå finns men behöver utvecklas att omfatta månads och kvartalsrutiner.

- *Arbetet utvecklas kontinuerligt i takt med tillgång på resurser inom ekonomiavdelningen*
-

Rekommendation - ett system för mätande av effektivitet och produktivitet inom ÅHS.

ÅHS planerade åtgärder:

Vi arbetar med att utveckla enhetspriser på ÅHS och arbetet påbörjas genom att börja fördela kostnader i budgetarbetet gällande 2021.

- *Ett projekt där fullkostnadsmodellen skall utvecklas och därmed ge information till enhetspriser beräknas påbörjas under 2023.*
-

Rekommendation - processbeskrivningar och skriftliga direktiv gällande löneräkningen och kontrollera att de efterföljs.

Rekommendation - minimera möjliga manuella arbetsskeden i lönehanteringen eftersom dessa utgör en risk. Handskrivna underlag kan också tolkas felaktigt.

Rekommendation - Vi anser att löneräkningens verksamhetskedja bör brytas, så att de som räknar löner inte kan ändra löntagarens grunduppgifter.

Rekommendation - Som en del av den interna kontrollen borde man få en kontrollista på uppdaterade löner under året. Man borde även kunna få en kontrollista på personalens behörigheter samt logglistor för att säkerställa att uppdateringen av löne- och personalrelaterade uppgifter inte missbrukas.

ÅHS planerade åtgärder:

Implementering av ett nytt personal- och löneadministrativt system, UBW, pågår. Arbetsprocesser och rutiner förändras och inom ramen för implementering kommer manualer för löneräkningens rutiner att tas fram.

- *Det nya personal- och löneadministrativa systemet Unit 4 har implementerats under åren 2021-2022. De manuella arbetsskeden i lönehanteringen har minskat i stor utsträckning.*
 - *Skriftliga anvisningar gällande löneräkningen finns. Möjlighet till kontrollistor på behörigheter och logglistor finns.*
-

§ 34 **LANDSKAPSREVISIONENS BERÄTTELSE ÖVER EFFEKTIVITETSREVISIONEN,
UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REVISIONER (forts)**

Ansökningar och beslut om frånvaro görs digitalt. Undantag för sjukfrånvaro och frånvaro för vård av sjukt barn för vilka det bedöms att det är smidigast att fortsätta med manuell registrering.

- *Genomfört under 2022.*

Ansökan och beslut om tjänsteresor samt reseräkningar digitaliseras.

- *Ibrukttagande planeras under hösten 2023.*

Bilagor:

Effektivitetsrevisioner ÅHS år 2020

FÖRSLAG: Föreslår att styrelsen avger ovanstående genmäle med anledning av effektivitetsrevisionerna 2019 och 2020.

BESLUT: Beslöt avge ovanstående genmäle med anledning av effektivitetsrevisionerna 2019 och 2020.

§ 35

ÅHS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022 INKLUSIVE BOKSLUT, VERKSAMHETSSTATISTIK OCH PERSONALBERÄTTELSE

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund och Jeanette Pajunen

Enligt Ålands hälso- och sjukvårds reglemente skall styrelsen för ÅHS godkänna verksamhetsberättelse och bokslut inom april månad. ÅHS styrelse godkände bokslutet för 2022 den 24.3.2023 § 22.

Verksamhetsberättelsen skall utgå ifrån budgeten och redovisa hur de planerade förändringarna i verksamheten har genomförts och uppfyllts.

Verksamhetsberättelsen skall även innehålla verksamhetsstatistik och en personalberättelse.

Verksamhetsberättelsen

Verksamheten har under 2022 utgått från ÅHS strategiska inriktning 2021–2025 och de tre utvecklingsområdena; Det ÅHS gör, Vad ÅHS är och Hur ÅHS samarbetar med andra. Ledningsgruppen har prioriterat några av de strategiska utmaningar som ÅHS står inför, och utifrån det arbetat med bland annat kompetensförsörjning, rekrytering, upphandling av nytt vårdinformationssystem, beredskap, utveckling i enlighet med samverkansavtalen samt hållbarhetsarbete.

Under året har mycket arbete gjorts för att effektivera verksamheten i syfte att möta inbesparingskravet på 1 miljon för 2022. Arbetet har resulterat i ett flertal projekt, till exempel förtydligande av processerna inom medicinsk rehabilitering, införande av ett nytt telefonsystem och upphandling av personalhandledningen.

Fokus har även legat på planering av kommande åtgärder för att möta det uttalade inbesparingskravet på 3 miljoner för 2023. I samband med budgetprocessen beslutade landskapsregeringen att skjuta fram kravet på inbesparing, men det planerade effektiviseringsarbetet fortgår trots det.

Aktuella projekt är bland annat utveckling av den dagkirurgiska verksamheten, ibruktagning av en ny isoleringsmodul, förberedelser för öppnandet av seniormottagning och lågtröskelmottagning för barn- och unga. Ett ökat fokus på det alltmer nödvändiga arbetet med digitalisering föreligger. De täta bytena av chefsöverläkare under året har dock medfört bristande kontinuitet i arbetet och en försening i flera projekt.

Coronapandemin har haft fortsatt stor inverkan på verksamheten. I början av 2022, när belastningen inom hälso- och sjukvården på många håll närmade sig mera normala nivåer, drabbade pandemin Åland som starkast. Under långa perioder av året har belastningen i verksamheterna varit hög, samtidigt som sjukfrånvaron bland personalen har varit hög på grund av Covid.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina lyfte frågor om beredskap och resiliens till en helt ny nivå. En genomgång har gjorts av allt från sjukhusets fastigheter till verksamheterna. Särskilt fokus har legat på att höja säkerhetsnivån och beredskapen i IT-miljön.

§ 35

**ÅHS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022 INKLUSIVE BOKSLUT,
VERKSAMHETSSTATISTIK OCH PERSONALBERÄTTELSE (forts)**

Arbetet med att upphandla ett nytt vårdinformationssystem (VIS) har fortgått. Förberedelser gjordes för att inleda dialogen under hösten, så snart beslutet från marknadsdomstolen gjorde det möjligt. När beslutet kom var dialogparten dock upptagen med andra projekt, och dialogen inleds därmed i början av 2023. Under året har isoleringsutrymmen för luftburen smitta planerats, projekterats och förverkligats och är klara att tas i bruk 2023. Alldeles i slutet av året inrättades en styrgrupp som kommer att leda utvecklingen av sjukhusområdet. ÅHS har arbetat aktivt med att förbättra förutsättningarna för att förverkliga innehållet i samverkansavtalen, och har tillsammans med övriga avtalsparter bildat en styrgrupp för att leda den fortsatta utvecklingen av samverkan i landskapet.

Verksamhetsstatistiken

Verksamhetsstatistiken är indelad i mottagningsstatistik, vårdavdelningsstatistik och övrig vårdstatistik.

Bilaga: Verksamhetsberättelse 2022 inklusive bokslut, verksamhetsstatistik och personalberättelse.

FÖRSLAG: Föreslår att styrelsen godkänner ÅHS verksamhetsberättelse 2022 med tillhörande verksamhetsstatistik och personalberättelse.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 36

PROCESS FÖR BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2024

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund och hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Landskapsregeringen har den 9.2.2023 fastställt anvisningar för uppgörande av budgetunderlag för åren 2024–2026. Budgetunderlaget skall innehålla utfall 2022, prognos 2023 samt budgetförslag för åren 2024–2026. För samma perioder skall en investeringsplan uppgöras.

ÅHS budgetunderlag behandlades av styrelsen vid sammanträdet den 24.3.2023 § 23. Under våren fastställer landskapsregeringen indikativa nivåer för överskottsmål, kostnadstak och preliminära ramar per politikområde.

Effektiveringskrav

ÅHS arbetar långsiktigt för att utveckla hälso- och sjukvården och arbetar aktivt att stävja kostnadsutvecklingen. Den förväntade årliga kostnadsökningen uppgår till 2,0–2,5 % (exklusive avtalsmässiga ökning, givna fullmakter, regeringsprogrammets påverkan, inflation och covidkonsekvenser).

Den beräknade kostnadsökningen på 2–2,5 % innefattar de ökning som uppstår genom den medicinska utvecklingen med vårdmetoder och mediciner och påverkan av den åldrande befolkningen.

Organisationen har ett internt effektiveringskrav på 1,5 %. Målsättningen är därmed att över tid görs effektiveringar så att nettoökningen är 0,5–1,0 % för s.k. påverkningsbara anslag.

Arbetsmetod

Det är av största vikt att de som är budgetansvariga inom kliniker och enheter har påverkningsmöjligheter på den budget som läggs. Det är lika viktigt att budget och verksamhetsplan följs åt. Verksamhetsplaneringen bör synas i den siffermässiga budgeten och tvärtom.

I år har ÅHS budgetprocess startat tidigare än vanligt med klinik- och enhetsvisa budgetdiskussioner. Detta utgående ifrån den preliminära tidplan

landskapsregeringen aviserat. Vi arbetar igen utan givna ramar vilket försvårar processen. De ramar vi har att utgå ifrån är det budgetunderlag med tillhörande investeringsplan ÅHS styrelse godkände vid sitt förra sammanträde.

Ledningsgruppen har utarbetat ett förslag till process där även styrelsens input i budgetarbetet och verksamhetsplaneringen kan beaktas, enligt samma modell som vid uppgörandet av budget 2023.

Tidsramar för aktiviteter i budgetprocessen:

Klinik- och enhetsvisa budgetmöten	april-maj 2023
Godkännande av process som involverar styrelsen	28.4.2023
Behandling av budgetdirektiv från LR och styrelsens förslag på prioriterade områden till budget 2024	26.5.2024

§ 36

PROCESS FÖR BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2024

Utkast för budget 2024, styrelsen kan prioritera
och komma med ändringsförslag
Styrelsen avger sitt budgetförslag för 2024

16.6.2023

30.8.2024

FÖRSLAG: Styrelsen godkänner den föreslagna tidsramen och processen för
behandling av budget 2024.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 37

DELGIVNINGAR

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar nedanstående delgivningar för kännedom.

1. Samarbetskommitténs protokoll från den 24.4.2023
2. Extra styrelsemöte hålls den 21.6 via Teams på grund av rekryteringen av ny HR-chef.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.